

Työmaan kemikaaliturvallisuus

Mikäli kemikaalien aiheuttamia riskejä ei tunnisteta, ja niitä ei käytetä oikeaoppisesti, voivat seuraukset johtaa sekä henkilö-, ympäristö- että omaisuusvahinkoihin. Yrityksillä onkin velvollisuus ennaltaehkäistä ja torjua kemikaalien aiheuttamia mahdollisia haittoja. Käsittelyssä ja varastoinnissa on noudatettava huolellisuutta ja varovaisuutta, ja otettava huomioon vaarallisuus ja käsittelyolosuhteet, sekä mahdollinen palo- tai räjähdysriski.

Työnantajan velvollisuudet

Perehdytys ja työnopastus

- Työmaalla työskenteleville on annettava riittävä koulutus kemikaalien turvallisesta käsittelystä sekä varastoinnista ja hävittämisestä. Saatavilla on oltava selkeät ohjeet, jotka koskevat kemikaalien turvallista käyttöä ja toimintaa hätätilanteissa.

Työntekijöiden nähtävillä pidettävät dokumentit

Kemikaaliluettelo

- Sisältää kaupanimen mukaisesti aakkosjärjestyksessä tiedot mm. vaaraluokituksista ja -merkinnöistä.

Käyttöturvallisuustiedotteet (KTT)

- Käyttöturvallisuustiedotteet tarjoavat tärkeää tietoa niin henkilöturvallisuuteen kuin omaisuus- ja ympäristövahinkojen ennaltaehkäisyyn. KTT:sta tulee olla näkyvillä uusin versio ja sen on oltava saatavilla kemikaalien käyttäjien kielellä.

Huomioitavia asioita kemikaaleja käsiteltäessä

- Selvitä riskien arvioinnin kautta turvallisimmat vaihtoehdot työssä käytettävien kemikaalien osalta.
- Tutustu käsiteltävien kemikaalien vaaraominaisuuksiin ja vaadittaviin henkilösuojaimiin jo ennen käyttöä.
- Tutustu myös oikeaoppisiin ensiaputoimiin, palontorjuntamenetelmiin sekä toimiin esim. vuototilanteissa.
- Tietyt työtehtävät edellyttävät erillistä lupaa. Tällaisia ovat mm. asbestipurkutyöt.
- Varmista, että esim. tilapäisellä tulityöpaikalla työskennellessä tarpeetonta palokuormaa ei ole, ja että kaasupullojen tahaton liikkuminen on varmistettu.
- Tutustu ohjeisiin kemikaalin oikeaoppisesta ja turvallisesta hävittämisestä.

Kemikaalien yhteensopivuus ja varastointi

- Yhteensopimattomat kemikaalit varastoidaan toisistaan erillään siten, etteivät ne onnettomuus- tai vahinkotapauksissa aiheuta lisävaaraa. Yhteensopimattomia kemikaaleja ovat kemikaalit, jotka reagoivat keskenään ja synnyttävät lämpöä tai myrkyllisiä kaasuja.
- Palavat nesteet varastoidaan erillään muista kemikaaleista ja pidetään erillään syttymislähteistä.
- Palavaa materiaalia, kuten paperia, tekstiilejä, puuta, lastuvillaa, tyhjiä kartonkirasioita tai palavia pakkaustäyteaineita, ei tule varastoida samassa varastossa kemikaalien kanssa.
- Varastoinnissa tulee huomioida vuotojenhallinta, esim. käyttämällä valuma-altaita, imeytysaineita tai viemärinsulkumattoja.

CLP-merkit ja vaaraluokat	
Merkki	Vaara
	<ul style="list-style-type: none"> > Välitön myrkyllisyys > Erittäin myrkyllinen (tappava) > Myrkyllinen
	<ul style="list-style-type: none"> > Metalleja syövyttävät aineet > Syövyttävä (voimakkaasti ihoa syövyttävä ja silmiä vaurioittava) > Vakavasti silmiä vaurioittava
	<ul style="list-style-type: none"> > Hengitysteitä herkistävä > Perimää vaurioittava > Syöpää aiheuttava > Lisääntymismyrkyllinen¹ > Elinkohtaisesti myrkyllinen > Aspiraatiovaara²
	<ul style="list-style-type: none"> > Välittömästi myrkyllinen (haitallinen) > Ihoa ja silmiä ärsyttävä > Hengitysteitä ärsyttävä > Ihoa herkistävä > Narkoottinen³

Kuva 1. Erityisesti terveydelle vaaraa aiheuttavien kemikaalien varoitusmerkit.

Lähde: tyosuojelu.fi

CLP-merkit ja vaaraluokat	
Merkki	Vaara
	<ul style="list-style-type: none"> > Räjähdeet⁴ > Itsereaktiiviset aineet tai seokset⁵ > Organiset peroksidit⁶
	<ul style="list-style-type: none"> > Syttyvät kaasut > Syttyvät aerosolit⁷ > Syttyvät nesteet > Syttyvät kiinteät aineet > Pyroforiset nesteet ja kiinteät aineet⁸
	<ul style="list-style-type: none"> > Hapettavat kaasut > Hapettavat nesteet > Hapettavat kiinteät aineet
	<ul style="list-style-type: none"> > Paineen alaiset kaasut

Kuva 2. Palo- ja räjähdysherkkyyteen liittyvät varoitusmerkit.

Lähde: tyosuojelu.fi

Vahinkoesimerkki – myrkyllinen kaasu

Tukes: [Järvenpään kemikaalionnettomuus – tukes.fi](https://www.tukes.fi/jarvenpaan-kemikaalionnettomuus)